

به نام خدا

جناب آقای مهندس حجتی

وزیر محترم جهاد کشاورزی

با سلام و احترام و تبریک محول شدن سکان هدایت بخش کشاورزی به جنابعالی، انجمن علمی ترویج و آموزش کشاورزی، به عنوان نهاد تخصصی و علمی حوزه ترویج و آموزش کشاورزی و در راستای یکی از رسالت های خود، یعنی ایجاد نزدیکی بین مجامع علمی و مجاری اجرائی، لازم می بیند ضرورت احیاء توسعه نهاد تخصصی ترویج در بخش کشاورزی را یادآوری نماید. گرچه یکبار هم در سال ۱۳۸۷ چنین بیانیه ای توسط این انجمن خطاب به متولیان امر منتشر شده و متأسفانه مورد عنایت قرار نگرفت. ولی اینک با روی کار آمدن دولت تدبیر و امید، این امید در ما ایجاد گردید که به آنچه از روی احساس وظیفه بیان می شود با تدبیر نگرینسته و تصمیم گیری خواهد شد. لذا ضمن وثوق به آگاهی جنابعالی از وضعیت و مسائل پیش رو، مطالبی را به شرح زیر به استحضار می رساند:

توسعه همه جانبه بخش کشاورزی، در کنار حمایت هائی نظیر سیاستگذاری، سرمایه گذاری، امور زیربنائی، تأمین نهاده ها و از این قبیل، در گرو اراده، تصمیم و عمل صاحبان اصلی بخش یعنی کشاورزان است. به عبارت دیگر، توسعه بخش کشاورزی محقق نخواهد شد مگر اینکه توانمند سازی منابع انسانی بخش یعنی کشاورزان وجهه همت اولیای امور وزارت جهاد کشاورزی قرار گیرد. این نیروی عظیم زمانی بالفعل می شود که به جای تصمیم گیری از طرف آنان، آنان را توانمند به تصمیم گیری صحیح و عمل ماهرانه نماییم. در شرایط کنونی نظام ترویج کشاورزی کشور از معضلاتی چند رنج می برد که اهم آنها را می توان در موارد زیر خلاصه نمود:

۱- جایگاه متولی توانمندسازی نیروی انسانی بخش کشاورزی، یعنی نهاد ترویج، سالیان سال است که در بخش کشاورزی مورد تضعیف قرار گرفته است. مخصوصاً در ۶ سال گذشته؛ یعنی در زمانی که این نهاد با برخورداری از جایگاه تشکیلاتی معاونت در وزارت جهاد کشاورزی (که در زمان وزارت جنابعالی ایجاد شده بود) در حال رشد و بازسازی وضعیت خود بود، با اقدامی نسنجیده و بدون مطالعه و بدون مشورت با مجامع علمی و یا صاحب نظران و صاحبان تجربه، منحل گشته و با سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی ادغام گردید و دوباره تجربه ای که قبلاً آزموده و شکست خورده بود تکرار گردید. از قرائن چنین پیداست که ادغام تشکیلاتی ترویج کشاورزی در سازمان تحقیقات و آموزش با هدف تسهیل فرایند ارتباطی سه نهاد یادشده و به ویژه نهادهای ترویج و تحقیق صورت گرفت. در حالی که به بهبود ارتباط میان آنها بیشتر در گرو اهتمام فرایندی است تا تغییرات و تحولات تشکیلاتی. هم چنان که در دوره های حیات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی تغییر محسوسی در سازوکارهای ارتباطی مورد نظر رخ نداد. ضمن آن که ایجاد و تقویت ارتباط مستمر ترویج با واحدهای اجرائی در اثرگذاری ترویج بسیار مؤثرتر و پایدارتر از ارتباط ترویج و تحقیقات است.

۲- نظام بهره برداری کشاورزی غالب کشور خرده پا بوده و در سالهای اخیر تقریباً مروجان دولتی میدانی که می توانستند با این دسته بهره برداران تعامل داشته باشند، از سطح روستا حذف گردیده اند یا به حاشیه رانده شده اند. متأسفانه تجربه خصوصی

سازی صرف در یک دهه اخیر نیز نشان می دهد که این بخش بیشتر میل به مناطق نزدیکتر و کشاورزان در دسترس تر و غنی تر داشته است و بخش عمده ای از بهره برداران کشور بویژه در مناطق دور افتاده و با وابستگی شدیدتر به منابع طبیعی و از لحاظ اقتصادی ضعیف تر، نتوانسته اند از خدمات ترویج آنها استفاده نمایند. بنابراین، شایسته است که خدمات ترویج دولتی بدون توجه به ترویج خصوصی مورد حمایت جدی اولیای امور و تصمیم گیران وزارت جهاد کشاورزی قرار گیرد.

۳- متأسفانه مسئولین و دست اندر کاران واحدهای اجرایی وزارت جهاد کشاورزی فعالیت های ترویج کشاورزی را امری غیر تخصصی پنداشته و همرا با تضعیف جایگاه سازمانی و وظیفه ای، بخشی از وظایف و رسالت خود را انجام امور ترویجی می پندارند. این در حالی است که فعالیت های ترویجی مقوله ای کاملاً تخصصی بوده و می بایست به متولیان اصلی آن یعنی کارکنان بخش ترویج سپرده شود.

لذا براساس پژوهشها و تجارب دهه های اخیر موارد زیر را پیشنهاد می نماید:

۱- نهاد ترویج ضمن حفظ استقلال حرفه ای و تخصصی خود، در جایگاهی قرار بگیرد که تعامل کاملاً شفاف و وظیفه مند با کلیه زیربخش ها داشته و پیش برنده اهداف بخش از طریق اقناع بهره برداران به پذیرش سیاستها و اعمال روشها و توصیه های فنی باشد.

۲- کلیه واحدهای اجرایی وزارت جهاد کشاورزی تعامل با ترویج را در زمره وظایف خود قلمداد نمایند.

۳- جهت جلوگیری از نگرش های سلیقه ای و تثبیت جایگاه ترویج، تدوین و تصویب قانون ترویج در دستور کار قرار بگیرد.

۴- مدیریت ترویج کشاورزی کشور در سطوح گوناگون ملی و استانی و شهرستانی به افراد دارای تخصص و درک کافی از ترویج کشاورزی سپرد شود.

۵- بازسازی نظام ترویج دولتی و تعریف آن در یک نظام تکثرگرای ترویج کشاورزی، همچنین تقویت آموزش کشاورزی جهت افزایش پتانسیل کارکنان مختلف دولتی و غیر دولتی از طریق آموزش های قبل و ضمن خدمت.

۶- اعتبار آموزشی پایدار (و غیر قابل تخصیص به مواردی نظیر حقوق کارکنان)، برای ترویج و آموزش کشاورزی پیش بینی گردد.

۷- موضوع اختصاص یک شبکه دیجیتالی تلویزیونی به کشاورزان با جدیدیت در دستور کار متولیان امر قرار گرفته تا رسالت رسانه ای ترویج نیز بطوراکمل به انجام رسد.

از خداوند متعال برای آن جناب و همکاران توفیق روزافزون در انجام رسالت و توسعه بخش کشاورزی مسئلت می شود.

انجمن علمی ترویج و آموزش کشاورزی ایران